

Ojrot-Oblastın Sovet Komitedinin Prezidiumı
1930 Ʒ. apreldin 5-ci küninde Ʒeptögen.

Ойрот.

Mal tudarına virikken nekörliktin

УСТАВЪ.

(Устав товарищества по животно-
водству).

Redkollegija көсырген.

Sytmalkolhozsojuzъ сырган.

Ulalu,

1930 сыл.

841/140

Ойрот.

1-68

Г.П.Б-на обяз. экз.

Лнгр. 1930 г.

Акт № 2-1080

KӨСІР ҶАТКАН, САЛА КО- СИҶТУ УЛУСТЫҢ ОРТОЗЫНА МАЛ ТУДУР АЗРААР КОЛ- ЛЕКТИВ ЕТСЕ, ОЛ СЫРЕЕН ҶАРААР ЕДИ.

В. И. Ленинның айткан кереес сөзинче, ишмекчи албаты батрак-ла јоктудың бирикениле орто күчтүлердин ологго коштой темешкенине иженип, коммунист партияга баштадып алып, јер үстүниң иделү чакту алдынан бай болып јаткан капиталис госу-дарстволорды, техникала јүрүм јадыжыла акалап озолозын дегенин бүдүрип келди. Совет союзының кажы бир тыгып келген райондорында индустриядан улам, албаты јон сүреен өштү болгон бай - кулакты јо-голтоло, оның ордына бастра коллектив јолына кирди.

МАЛ АЗРААРЫ—ІШТИҢ АДАГЫ.

Бастра јерди индустрия еделе, оо үзери беш јылдың ежизин үзе бүдүретенин, Ойрот јери түнгей куру калбай кожо болор

Инд. № 1320

керек болып турар учурлу. Облас јерининг төс ижи—мал тудуп азрайтаны болып јат. Анайтканда, бу ижибисти көргөнибисте бис оо тың ајаарбай турган емтирибис. Боо шылтак бай-кулак деген неме, мал угын јарандырып оны көптөдөр кереке бистинг ајаарбай-кичебей турганыбистан улам, ол керекти буудактап јат. Ол кулак деген неме бисле удурлажарга каны куруп сүреен тартыжып јат; мал-сал деп неме једишпезин көрип туруп коллектив болорын не-ле коп-топ јамандап туры.

Јерибисти индустрия едер керегинде мал тудуп азраарын сүрекей кичеер керек. Социал болотоны там тыгып өнжип туры, городла деремне јерлердинг албатызын азраар аш-курсакты јарандырап керек болып јат, албатынынг мал-аш ижинен таап турганын башка госуларствонынг јерине јарагадый болзын, анайтканда, бистинг бир јаан төс ижибис: малды көптөдип оны јарандырып оног алар јемит көп болзын деп кичеери болып јат.

Бу мал деген немени өскүрип оны јарандыратан арга бисте бар. Бистинг уй деген малдын сүди койу, је оны јакшы азрап кичеер көрип турар болзо, онынг сүди ононда артык көп болор еди. Кой деген мал ем тургуза биске ас тук берип јат, је ол кайсада көп астам берер керек. Онынг аргазын канайда табар дезе, малга јылу кажаан едер керек, онынг азралын јарандырап керек,

оның кийининен кичееп көрөр керек. Мунун аргазы агроном үүредүү ажыра болып жат, же андый-да болзо, алдынаг журту жаткан көчкин-ле чала көчкин алтай улуска, малды жарандырага агроном үүредүүзи ажыра күч болып жат.

Малды жарандырып оног алатан астам деген немени көптөдөтөн арга колхоз болып жат, жаңыс колхоз онын иде күчи болор. Анайтканда, малдаг алатан јөөжөни көптөдөин дегежин, ег озо баштап малды коллектив ажыра бириктирери болып жат.

MAL TUTKANЬ—ASTAMDU BOLZYŇ.

Алдындагы жылдарда тургандар, бистинг ол айткан—сөстөрибисти чала тескеери ермеке бодоры жарабай жат. Бистинг облас јерин көрип туруп сананар керек, жаткан албатызы көчкиндеп јүрер, культура деп немени алтай улус качанда билбеген (оо үзери бир кандый туурартын болуш база болбогон, оног-да башка неме), емдиги айдыш мундый болгон: малыгарды бириктиригер ончогор коммунаа киригер деп, айдарда, мунайда еткенен неме болбой малдаг алар јөөжөни там ары төмөнтөти. Ол неден улам андый дезе, мал бириктирерин аайлу башту етпегендер, малды бириктирзеде онын кийининен көрип кичеегени јок болды.

ONЬŇ TӨS ÇOLЬŇ BAŞTAR KEREK.

Бистинг областа мундый болып жат: еш неме ондобос албаты мал тудуп азрап жат,

је оноң алатан тузаны билбей жадылар, айдарда ол тутак немени түзеерге бир арга неме малдың нөкөрлиги болып јат, алдынан јаткан кижее керектү малды береле өскөзинен алар јөөжөни көптөдөр керек, олар көп астам бергедий болзын. Бу газеттин кийниндеги чыгар номерында кижии кайкаар неме көп болор. Емди-ок тургуза, бастра јоктула орто күчтү јаткан алтай улустын ортозына куучын айдар керек, ел јон декши сагышка кидирип алынзын.

Је алдынан мал-ашту јаткан јурт улустын керегин айткан емес, аларды-да ундубас керек. Јаңыс паа политика керегин тескеери булгап турган бажында мее јок алгас сагышту немелер, ол алдынан јурту јаткан улустын мал-аш ижинен табатаны неме болбос деп айдардан башка. Бистин дезе айдып турганыбис мундый: кыра саларын јемдү өлөн-ле тазылду аш саларын, өлөн чабар покосторды јарандыраарын, өлөннин фондозын бүдүрерин, ас-мас ойге өлөн тургузар нөкөрликтер төзөөрин—бу мундый адалган немелерди емдиги јаскы кампания иште сүрекей кичееп өткүрер керек.

KEM-DE BOLZO USTAVTЪ BILGEDIJ BOLZЪN.

Мал тудуп азраар керегинде, онын чыгарган малдың нөкөрлигинин усгавын бис јарадып турубис, ол нөкөрликке јоктула орто күчтү алтай өрөкөлөрдү коллектив ажыра

бириктиреле, оноң ары оноң-да јаан коллективка жуудып алзабис,—оо улай алдынан журту јаткан јоктула орто кучтүлердин малдаң алар астамды кәдирип тыңыдарыс деп иженип турубис, бис мунайда иштеер болзобис, малдаң алатан беш јылга тургускан пландагы астамды үзе бүдүрип саларыбис.

Ojrot-ovlastың Sovkom-
ның Prezidiumъ 1930 ç.
apreldin 5-ci kyninde çep-
tegen.

Mal tudarына birikken nө- kөрliktiң USTAVЪ.

I. Mal tudar nөkөрlik vudyrer usury.

1. Ojrot-avtonom-ovlastың _____
ajmaktың _____

_____ deremne-le өзөк-çurttardың
vatraktarъ, çoktularъ, orto-kyctyleri vojloryның
çyrym-çadъзын çarandъгыр aiar degen sagъзы-la
bir aaj өmөly iş edip, malъn көптөdip alar ke-
reginde maldың ugъ—vudyryn çarandъгыр turar
kereginde maldъ agronom-yuredy aajъnca az-

rap çadar kereginde vojloryňny kuyn-sagъzъ-la **mal tudar nökörlik** vudyrerine birigip çadylar.

Munъň kijninde, kirelte bergedij ne-le çөө-zөzin vojloryňny kuyn-sagъzъ-la nökörlik-çönnъň kolъnda turar çөөzө edip, turkaary biriktirip çadyr, promъšlennostъň vudyrip, сыгаръп турган tovarlary ucun berip çadar et, syt, tyk, tere-ters, öskө-de nemeni kaңcala krezi көр vudyrip, сыгаръп тургады kollektivtiň çaan hozjajstvozъп vudyrip salъp, munъň argazъnda çok-sъrap, nemee çedinbej çyrerin, biçik-bilik çok ucun караңыга отыраъп, өгөкө-le volgonъ al-dъ-aldынаң çadyr ook mal-aş işty voloryň çok edip salar, kulak-vojlardъ, çyzyn-çууғ çimekci-lerdi, aktu kyçi-le çatkandardъň ne-le öştylerin çenip salar.

II. Nökörliktiň vudyrip çadar izi-keregi.

2. Kъşkыda koomoj, çetpes azralga turъp, çaşkыda nökörliktiň malъ ködyrtpej, өlvөzin dep, nökörlik ças-kys өmөly izi-le kъzъna-çazъna çetkedij көр, çakşь ozral beletter çadar, bu iş-kerек tutavaj, çakşь vudyrip turzъп degen kereginde nökörliktiň clenderi maldың odor çerin өлөң eder çerin, azralga kereky aş salar kыra çerin, yleşty edip, vөlybej, bir aaj nökörlik-çönnъň çeri edip, biriktirip çadar.

3. Nökörliktiň clenderi malъп biriktirip salъp, nökörlik-pravlenieniň сыгаръп тургускан куду-

cilerine kavırtıp turar. Mal-kydycilerdin çalyñ nökörliktiñ kireltezinen tölөөr, emeze, nökörliktiñ clenderinen çuup alğan akca-la tölöp çadar.

4. Nökörliktiñ clenderi өмөly iş edip, малынь odor çeriniñ, өлөң eder çeriniñ тазыñ, сыгыñ-çадыктарыñ, төнөштөрin, çiraазыñ arlap turar, kerek volgoзыñ, suaktap salar, тың çемdy azral өлөң-de сасыр өskyrip çadar. Муньң oncoзыñ vudyrgезin, маşыñalar-la (өлөң савар маşыña-la, темir тarmuuş-la) işteп çadarga epty болор.

5. Maldың azралыñ beletter kereginde işti, nökörliktiñ clenderi bir aaj өмөлөzip, vudyrip turar. Воjынь clenderiniñ izin çеңil, çылгыр edip salar деп, nökörtik işke kerekty маşыñalar, өskө-de çepsel sadыр алып turar. Nökörlik çаныс-la воjыньң малыña çetkedij azral beletter turar emes, çыл сыгара воjыньң малыña kerekty azralga yzeri kandыj-kандыj ucural volzo, оныñ uduгымга kerekty azralдың çuuntызыñ beletter salar, argalu volzo, saduga çaradar azral beletter*ok turar.

6. Куун-sagыş бар volzo, nökörlik-clenderdin oncoзы, emeze kezigi-de volзыñ, кыра syre-rine, аш сасагыña, ашты kezip, çuunadarыña, ma-la-izine-de birigip, оныñ izin өмөлөzip vudyrip turar.

7. Maldың azралыñ beletteer kereginde işke birikkende, nökörlik өлөң савар маşыña-la, өлөң çuup темir тarmuuş таар salar ucurlu. Онь nökörlik-clenderinen alar, emeze sadыр alar. Maldың azралыñ beletter izine yzeri nökörlik çer

izine kirip turgan volzo, bu işke kerekty maşynalar (traktor, saldalar, tırmuştar, aş-cacar maşyna, aştıñ sortovkozy, aş kezer, aş sogor, onoñ-da öskö maşynalar) sadır alar ucurlu. Neme tartarına kerekty maşyna—çepseldi (avtomobil', avralar canaktar, öskö-de çepsel) vaza sadır alar ucurlu.

8. Maldın ıgын çarандырар kereginde nökörlik çakşь uktu maldın erkekerin (ajгыр, вика, куца, теке) sadır алып, olordь војньның-da малына salar, tuurazынаң kelgen ulustың-da (clende volзын, clen emes-te volзын) малына vaza salar ucurlu. Војньның çaş малын biriktirip çakşь azrap, öskyrer kereginde nökörlik çьlu kazagandar, odor çerin vaşka völyp, cedender turar, çoon malga koşroj, vaşka kavьrtьp turar.

9. Malga kьşkьda berer azral temej çerge көр varvazын dep, maldь sookko carcadьp, arьktatpaj turguzar dep, maldың vyduyn çarандьгьp, onoñ keler kireltezin ködyrip salar dep, maldь kьşkьda çьlu çerge turguzar kerek degen usun, nökörlik војньның clenderiniң hozjajstvo-lorында çьlular çazagan kazagandar tudarына volьзыр çadar, clenderdiң azralga biriktirip salgan малына çьlulagan, emeze çьlu kazagandar tudar.

10. Maldь ne-le ooriga tavartpaj turguzarып, mal oorigь berze, onь emdederin nökörlik kiceep turar ucurlu (munың kereginde: mal turar çerdi aru, cek edip, turar, өlgөн maldың segin çaңьs çerge көmip turar, oorigь bergen maldь kadьk maldaң ajгыр turar, maldың emcizi-le çaantajып

tuldezip, biçiktezip tyrar, maldың eminiң apteka-зын tudar, maldы оорудаң корьр turar өскө-de kerek vudyrip çadar).

11. Mal tudьp, yrep turar ne-le andь nө-kөрlik өltyrip, кьгьp turarьп kiceep çadar.

12. Nөkөрliktiң кьжьспaj vudyrip çadar dep ajдыньp salganьнда vaza mundьj iş-kerekeri var:

a) mal tudьp, azraar kereginde, çer кьralap işte-er kereginde, maal-azьп өskyrer kereginde, koope-rativ, kollektiv kereginde yuredy-keregin nөkөрlik вожьньп clenderiniң-de ajlandьra çurtap çatkan ulustьң-da ortozьna өtkyrip çadar; munьң ke-reginde nөkөрlik mal-aş izine yurenip çadar kruzoktor vudyrer, ermek-kuucьп edip çyrep, gazet, zurnal, өskө-de biçik aldьrtьp turar, вожь-ньп clenderiniң valdarьп şkoldorgo, kurstarga yurenerge ijip turar;

b) çoktulardьң, vatraktardьң eң ozo kerek-sip turgan nemezini çettirip verip turar, olordьң hozjajstvozьna volьзьp verip turar; munьң ke-reginde nөkөрlik вожьнда akcanьң aştьң өskө-de kerekty nemeniң çuuntьзьп (fond) vudyrip çadar;

v) вожьньп clenderiniң ne-le izin nөkөрlik mөөрөjly edip turar, nөkөрlik vastra вожь mal tudьp, azraarьna birikken өskө nөkөрlikter-le, kolxoztor-la mөөрөjlөzip, iştep çadar.

13. Nөkөрliktiң clenderi воjлогьньп кьууп-sagьзь-la

(mundыj mal dep, ajдыр берер) biriktirip salыр, nөkөрlik-çonnың azralына, waşkaruzына turguzыр çat.

14, Nөkөрlik-cleniniң wojының wilerine, ajы-çırтына kerekty wolor.....

..... maldы nөkөрlik-çonnың azralына, waşkaruzына turguspas etken (nөkөрlik-clenniң kolynda artызар maldың

toozып nөkөрlik-clenderdiң çuuny ezilep turar). Nөkөрlik-çonnың kolynda çuulgan maldaң promşlennostың tovarlarь ucun berip turar dep, ištep, saduga çaragadyj ne-le neme wudyrip turar, nөkөрliktiң izi-çөөzөziң çaandaдыр, тыңдыр turar, nөkөрlik-clenderdiң bicik-biligin, çyгym-çadyзып çarandyгыр turar өmөly iş eder nөkөрliktiң xozjajstvoзы wөльр çadar. Nөkөрliktiң mundыj xozjajstvoзының izin wudyrip çadarda, ol nөkөрlik-cledge çozok wөльр turзып dep eder kerek, оның izi alдынаң mal-aş işty kiziniң izineң artык wөльр turgанып көrgyzip berip turar kerek.

Nөkөрliktiң ne-le izine attың kyçi kerek. İşke kerekty attardy nөkөрlik-çuunның reşeniezile nөkөрlik-çonnың kolynda çaantajып turзып dep, nөkөрlik-clenderineң alar, emeze nөkөрlik-clendirineң sadыр alar, emeze, çyldың kazы bir өjinde, çaan işke clenderdiң attарынаң сыгарызыр, ištep turar.

III. Nökərliktin clenderi.

15. Nökərlikke, clen volьp, 16 çaşka çetken koldьn aktu kuci-le çatkan ulus-kirer ucurlu.

Kulak-vaj-la un çok etken kizi nökerlikke, clen volьp, kirer ucurь çok. Çe mundьj kiziniң kazь biruuziniң bilezinde sovet-başkaruga kyyuzep, onьn izi-keregine kirizip, kiceep turgan partizan volgon kizi emeze kьzьl cery volgon k i z i (r j a d o v o j - d a , ç a m ь l u - d a volьn), emeze deremne-çurttьn şkol-katcьzь volьp turgan kizi var vololo, ondьj kizi nökerlikke kirerge çatkan bilezi ucun çyкке tyzer volzo, onь nökerlik-clenine çuudarь kem çok.

Nökərlikke, clen volьp, kirer ulustь pravlenie çuudьp turar, onьn kijninde onь nökerlik-çuunь çөptөp salar ucurlu.

IV. Nökərliktin akca-çөөzөzi.

16. Nökərliktin akca-çөөzөziniң çuulьp, vьder ucurь mundьj:

a) clenderdin ezily tölъzi;

b) clenderdin nökerlikke, vklad edip bergen akcazь, tölъge bergen akcazь;

v) nökerliktin iziniң kireltezineң ajьpьp alar akca volor;

g) nökerlik gosudarstvоньn, kooperativterdin organizatsijalarьnaң onоң-da өskө organizatsijalardan uduьmга tölъge alьp turgan akca;

d) gosudarstvоньn, kredittin, kooperativtin ucuzdenielerinen, onоң-da өskө ucuzdenieler-

peñ uzaak sroktu, kьska sroktu edip, tölüge aлып turgan akca, nökörlik sadar nemezini kón-traktar aзында aлып turar akca, onon-da öskө çerden kerip turar akca.

17. Nökörlikke kirgen kizi nökörlik-clenge ezilegen çuуş-akca tölөөr ucurlu. Bu akcañ clen volgon kiziniñ aял-icinde kerekty neme-le clen-војьның, onьң bileleriniñ kijgen-tudungan nemedен öskө çөөzöziniñ turar ваазьп водор aлып, ol вааның (kicy-çaanьпаң көрө) 2%-таң өзө, 5%-таң төмөн edip, aлып turar. Clenniң ezily tölözin akcañ-la војьп берip, tölөөr ucurlu. Bu akca ulyge kirbes kapital волып turar.

Açaaru: Nökörlik-clenderdiñ çurt-çerinde turgan u c r e z d e n i e l e r d e, organizatsijalarda işteп çatkan (sluzvaa turgan) ulustьң çal-akcaзынаң ваşka kireltezi çok volzo, olor nökörlikke kirende, clenge ezily çuуş-akcaзын-la төлөп turar. Bu çuуş-akcalardь sluzvaa turgan казы-la kizi nökörlikke kirgende, nökörliktiñ pravleniezi ezilep turar, çe ol çuуş-akcañ kiziniñ çьlga alar çальның 5%-таң artьk eder ucурь çok. Bu akcañ birge төрөөri kelіşpeј turza, onь völypte төлөdөri kem çok.

Çoktu ulus clenge ezilegen çuуş-akcañ birge төлөп, сьдавaj turgan volzo, onь kezektepte төлөп çadar ucурь var.

18. Clender nökörliktiñ koььна берip turgan çөөzöniñ (mal, işke kerekty çepsel) turar ваa-

зының оң улының бир улузының ($1/10$) өрө төрт улының бир улузының ($1/4$) төмөн водолду аксаңь нөкөрликтин улезер учурь чок капитална көзүр салар. Мунан арткан чөөзөннн водоль кленннң ражевој аксаңь воһр турар.

19. Нөкөрликтен сыгыр турган кленге нөкөрлик ражевој аксаңьң чандыгыр берер учурлу. Нөкөрликтен сыккан клен-ле нөкөрлик иш-чыл возогон кijnинде-ле водозор.

20. Нөкөрликтнн иш-чыль возогон кijnинде нөкөрлик воһының изинең келген кирелтезинең сыгалтазының ордын вудырип салар, нөкөрликтнн ульге кирвес капиталга (кирелтеннң 10% -тан өрө, 30% -тан төмөн едип) акса ажгыр салар, нөкөрлик-сонның ортозында керектерине тудар чуунты-капитал вудыrerине (керелтеннң 5% -тан өрө, 25% -тан төмөн едип) акса ажгыр салар, клендерднн изин водор аһр, онын аксаңьн төлөп салар.

Нөкөрлик-сонның ортозында керектерге тудар деген чуунты-капиталдын аксаңьн нөкөрлик-клендердннң чадызын чарандыраг керегине—клен-улул чадар чаан туралар тударына, мылса вудыrerине, чаş валдар чадар „кавај-тура“ (јаслја) вудыrerине, şkoldo ууrenip турган валдар чадар çer вудырип берерине, şkoldo валдар азанар çer (stolovoj) вудырип берерине, çongo тuzalu онон.да өске керектерге сыгарып, тудар.

V. İşke vaşkarǵnarǵ la etken iştiñ çalyñ bereri.

21. Nökörliktiñ xozjajstvozǵndaǵǵ ne-le işti oncozǵn onǵ clenderiniñ vojlogǵnǵn kyci le vudyreten.

Tuurartañ çalǵa mal-aş izine ulus alarǵ çañs-la iş kerekke çaan yuengen, iş çolǵna tas-kagan, biler (agronom, meliorator, texnik, oo tınej onoñ-da vaşka) ulustǵ-la çıudar ucır var.

Erik çok tuzunda, kacan nökörliktiñ turguza edip vudyrer izine olordǵn kanca var clen uluzǵn iştetse-de iştiñ usǵna øjin øtkyrvej çygar arǵa çok volzo-lo, ol emeze turalar tudar, neme edip turguzarǵna udurumǵa işke ulus alarǵ ucırlu.

22. Nökörliktiñ icindegi çon izin vaşkarǵp yleştirerin pravlenie vudyrip turar. Kandǵj clenge ne iş çakaarǵǵp verilgen volzo, ol nökörliktiñ clenı onǵ vudyrvej onoñ cǵǵp mojnop varar ucırǵ dok.

23. Nökörliktiñ clenderiniñ eder izin aajlu-baştu, çoldu edip salar kereginde, kanca kezek iş toozǵna vudyrer øj-kirezın baza iş çalyñ vodoorǵn ezilep turguzǵp salatan. Kanca vudyrgen iştiñ toozǵn, baza çakşǵ-çaman kanajda vudyrgeniniñ ucodǵn alǵp turar, vudyrgen iştiñ ezilep salǵan çal akcazǵn tølöp turar ucırlu.

24. İştep salǵan akçañǵn vodolǵn nökörliktiñ clenderine iştep tapkan nemeniñ vojǵn vodop berer, emeze akca la tølөөr. Clenderge iştegen çalyñ akcadañ øskө neme le tølөөri çañs-

la onьң xozjajstvozьna kanca kirezi kerekty vologьnaң azyğvaj (malьna çiiрге-өлөн, vilezine-aş-kursak, vaza onоң-da өskө) neme le bereri çarap turar.

Nөkөрliktiң clenine malьn alьp tudarga kanca kirezi çedişpej turgan azraldь, nөkөрlik belendep salgan azralьnaң ucun berer, akca emeze nөkөрlikke kerekty iş eder edip, kьjьş çok vozodьp verip turar ucurlu.

VI. Nөkөрliktiң vaşkaru keregi.

25. Nөkөрliktiң ne-le kerekterin vastra clenderiniң çuunь vaza pravleniezi vaşkarьp turar. Nөkөрlikte turgan clen ulustьң toozь көр vololo, emeze turgan çurt çerleri cасыңь-ortoзь ьrak volьp, vastrya clenderdiң çuunьп çuиғь tutaktu kyc volzo, vastrya clenderdiң çuunьпнң ordьna upolnomocenьj ulustьң çuunьң eder ucurlu. Upolnomocenьjlardьp çuunьna çyger clen ulustь nөkөрliktiң clenderiniң çuunь çurt toozьna vaza өзөк vazьna tudьp salatan.

26. Bastra clenderdiң çuunь, emeze upolnomocenьj ulustьң çuunь nөkөрlikliң vaşkarulu çaan organь volьp çat, eder iş-kerekteriniң çaan ucurluunьң şyultezi edip, ucиғьna cьğьp turar, pravlenie le şynzy eder komisijanь taldap tudьp turar vaza olordьң eder izine çazagan instruktisijanь көrip çөптөp turar.

Clenderdiң vastra çuunь, emeze upolnomocenьjlardьң vastra çuunь, olordьң vastra clenderiniң toozьпнң tal kavortozьnaң төмөн emes

çuulgan bolzo, çulganga vodolъp, vudip turar. Bastra clenderdiң çuunъ (emeze upolnomocenъjlardың çuunъ) turguskan şuylteni oturgan ulus tegin kol kedyrgeni le çaradyр çөптөp turar.

27. Nөkөрliktiң pravleniezi bir çylga tudular, nөkөрliktiң iş-keregiñiñ vaşkarulu kerekteriniñ vaşkaru orgunъ volъp, vaza onъñ ne-le iş-kerektirin bilip turat. Pravlenie nөkөрliktiң hozjajstvozъn vaza vudyrer iş-kerekterin vaştar vaşkaragъn vojъnъñ clenderiniñ ortozъnda yleştirip berer, kandъj iş kazъ clenge çakaagъlp verilgen bolzo onъñ karuuna ol turar edip-salar, vaza olorgo onъ vudyrerine kerekty pravany берip salar.

Kolxoztorgo turguskan çoldың (kooperativ ajalgalu) aaj-ezizi le, pravlenie nөkөрliktiң çөözöziniñ, etken iziniñ toozъn alъp, vodolъn cъgarъp turar ucurlu.

28. Şinzy eder komisija pravlenienin iş-keregin çoktop cъndaltъp көrip turar, ol tuzunda -ustavtarъnañ cъkpaj turganъn, eder izine çazagan planъn, gosudarstvонъñ aldыnda çazagan dogovor la objazatel'stvolarды канajda-vudyrip turganъn kajъp көрөp, kasanъ, var çөözöni, dokumenttarды, vaza otcot bergен vicikterdi şinzuzin eder, ajlandыra çылдың (дыдык) bergен ottorgo vojъnъñ şuyltezin berer vaza vojъnъñ etken-tutkan iş-kerekteriniñ otcodъn vastra clenderdiң (emeze upolnomocenъjlardың çuunъnъñ) aldыna turъp otcodъn berer ucurlu.

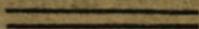
VII. Kolhoz-kooperativtar la kerek neme ödyştireri.

29. Nökörlik

ajmaktын kolhozторъның vaza proizvodstvo lu kooperativtarының сојузына clen volьp kirip turь vaza oo vaštadьp vaškartьp iş-keregin vydyrip-turar. Vojьның hozjajstvozьna çazagan planьnaң көрө, нөкөрлик

ajmakmolhozsojuzь la kontraktaar dogovor eder, onьzь la нөкөрлик hozjajstvozьn turguzar vaza gosudarstvo-la kooperativka өмө işty hozjajstvozьnaң vaza vojьның clenderiniң hozjajstvolarыnaң tapkanьn берip turar dep, mojьna kerek aьnat. Kontraktaar dogovordo azьndьra

kolhozsojuzьның onоң өске gosudarstvoның vaza kooperativtardьң organdarының нөкөрликке çettirid turar nemelerdiң, vaza kreditty voluш vererin төзөp turguzарьn, өмө işke agronom la texnik ulustaң voluш çettirerin vojlorыna aьnganьn vaza ajdьp salar.

К О З Ы Л Т А:

MAL AZRAAR NÖKÖRLIKTERDE CLENDERINEN ALAR ÇUŞTÛK VAZA PAJ AKCALARDÛN UCURÛ.

1. Clenderden alar çuşıtk aksanь vastra çөөзөziniң vodoьnaң көрө (biriktirgen de volzьn, biriktirbegen-de volzьn), çañьs-la өrөкө icinde tuđьnar-kavьnar vaza voьb ediner neme-lerden өskө, munca protsentardaң alar edip tur-guzьp salgan:

Hozjajstvodogь var çөөзөzi.	Tөлөp ve- rer $\frac{0}{0}/\frac{0}{0}$
200 salkovojgo çedip turza .	$2\frac{0}{0}$
201 salkovojdoң 500 s. " " .	$2\frac{1}{2}\frac{0}{0}$
501 " 800 " " " .	$3\frac{0}{0}$
801 " 1200 " " " .	$3\frac{1}{2}\frac{0}{0}$
1200 " 2000 " " " .	$4\frac{0}{0}$
2000 salkovojdoң artьktazьp turza.	$5\frac{0}{0}$

2: Biriktirgen çөөзөni vodol vaazьnaң kөrө, protsentep, munca kireden nekөрliktiң yleşke сығарыр верbes војьның vaza paj kapitaldar edip ezilegen:

Хозјайствоньң бирiktirgen çөөзөzi.	Ezileeri:	
	Yleşke сығарbas edip.	Paj edip.
200 salkovojgo çette bolzo .	10 ⁰ / ₀	90 ⁰ / ₀
201-den 500 " " " .	13 ⁰ / ₀	87 ⁰ / ₀
501 " 800 " " " .	16 ⁰ / ₀	84 ⁰ / ₀
801 " 1200 " " " .	19 ⁰ / ₀	81 ⁰ / ₀
1201 " 2000 " " " .	22 ⁰ / ₀	78 ⁰ / ₀
2000 salkovojdon өdip turza., .	25 ⁰ / ₀	75 ⁰ / ₀

ИИВ. № 1320

prot
сьга
ezile

20
501
801
1201
2000

Вісік вудыгери-ле
вазагьпа

„КЪЗЫ-Ојрот„ деп
віріккені.

Овлит № 108 Тираж 750.

Об'ем 0,5 п. л. С. ф. А-6